

І.Ю. Коновалова,
доктор мистецтвознавства,
доцент кафедри теорії та історії музики
Харківської державної академії культури

КУЛЬТУРОЛОГІЧНІ КОНЦЕПЦІЇ У ЦАРИНИ КОМПОЗИТОРСЬКОЇ ТВОРЧОСТІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Композиторська творчість як вагома і сутнісна складова музичного мистецтва європейської традиції, специфічна форма художньої комунікації та засіб інтонаційного осягнення буття протягом декількох культурно-історичних епох демонструє досвід звучення відтворення картини світу, осягнення сенсу світобудови та людського існування у нерозривному зв'язку з буттям і змістом митця, його індивідуально-особистісним світовідчуттям та світовідношенням. Будучи динамічною системою мовного кодування, збереження і передачі музичної інформації у часопросторі культури, композиторська творчість постає носієм музичних і ширше – духовних цінностей, тісно пов'язана з іншими формами музичної комунікації (виконавством і сприйняттям) та з усіма царинами суспільної свідомості й діяльності. Окреслені зв'язки сприяють посиленню ролі музики в культурі, її впливу на соціум й окрему особистість та детермінують внутрішнє збагачення.

Художньо-естетичним утіленням, образно-чуттєвим виразом життєвого досвіду музиканта-творця, творчим результатом його слухо-зорового сприйняття реальності й маніфестацією художньої особистості постають музичні твори – унікальні свідчення авторської свідомості й мислення в музичних образах, мистецькі артефакти, що являють собою особливі пам'ятники художньої історії культури.

У складних умовах розвитку сучасного світу, гегемонії тотальної нестабільності й глобалізаційних рухів, в контексті стрімкого розгортання інформаційного суспільства творці-композитори прагнуть осмислити набутий мистецько-культурний досвід і віддзеркалити новітні реалії у відповідних формах, звученневих конструкціях та вербальних коментарях, створити власні теорії, концепції, авторські музично-комунікативні системи, співзвучні провідним тенденціям, актуальним настановам і викликам часу.

Знаменним явищем музичної практики сьогоденної доби й специфічним свідченням інтелектуально-художніх інтенцій її презентантів

постає культурологізація композиторської творчості, зростання ролі котрої засвідчують митці та аналітики музичного мистецтва. Об'єктом сучасного композиторського осмислення стають реалії самого мистецтва, усвідомлення його місця у сучасному світі, аксіологічні константи і духовні символи музики, які набувають статус культурних цінностей у співвідношенні з руйнівними явищами, що віддзеркалюється в антиноміях «хаос – порядок», «елітарне – масове», «сучасне – минуле».

Окреслена тенденція відбиває властивий постмодерній добі «культурологічний метод творчості» (термін В. Тарнопольського), що розширює концептосферу «полістилістики» (А. Шнітке), ідею «мислення стилями» й передбачає «вільне володіння в процесі створення музики всім накопиченим культурою жанрово-стильовим досвідом, вільне з'єднання різних інтонаційних ідей, мистецьких практик, технік композиції при опорі на історичні (в тому числі архаїчні) пласти.